

Puzynina, Jadwiga

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie z działalności Wydziałów TNW : Wydział I językoznawstwa i historii literatury : Streszczenia : Kultura słowa w oczach członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : (omówienie wyników przeprowadzonej ankiety)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 51, 63

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KULTURA SŁOWA W OCZACH CZŁONKÓW TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO

(omówienie wyników przeprowadzonej ankiety)

Referat miał na celu przedstawienie wyników ankiety na temat kultury słowa, która z inicjatywy Wydziału I TNW została rozesłana członkom Towarzystwa w 1987 r. Odpowiedziało na nią 47 osób; najliczniej były wśród nich reprezentowane Wydziały I i VI. Ankieta składała się z dwóch części: ogólnej i szczegółowej. Pobudką do jej zorganizowania była troska o jakość polszczyzny, zagrożonej w owym czasie nowomową i wulgaryzacją, oraz niepokój związany z próbami „upaństwowienia” kultury języka poprzez włączanie się władz PRL w dwa kolejne przez nie współorganizowane kongresy poświęcone tej problematyce. Ważne zdawało się też wówczas uzyskanie poparcia dla szerokiego rozumienia kultury słowa, pozwalającego włączyć do niej także etykę słowa. Był to przecież czas charakteryzujący się manipulacją językową, zakłamaniem i głoszeniem półprawd w środkach masowego przekazu, w szkole i w całym życiu społecznym. Wydaje się, że i dziś, w warunkach demokracji, walka o szeroko rozumianą kulturę słowa nie straciła na aktualności.

Zgromadzony dzięki ankiecie materiał wypowiedzi warszawskich uczonych zostanie w obszernym wyborze opublikowany w „Poradniku Językowym”. Ma on niewątpliwie dużą wartość dla współczesnych, a także przyszłych prac dotyczących świadomości językowej polskiego społeczeństwa lat osiemdziesiątych. W wielu punktach rejestruje on sprzeciw polskich intelektualistów wobec manipulacji językowej, szablonu, martwoty języka dziś odchodzącej w przeszłość epoki socjalizmu w Polsce.

Ważnymi rezultatami naszej akcji ankietowej wydają się:

- wyrażona w niej zgoda bardzo wielu członków TNW na szerokie rozumienie kultury słowa,
- wybranie przez większość respondentów i w wypowiedziach ogólnych i szczegółowych jako optymalnej — normy umiarkowanie konserwatywnej oraz
- szukanie wzorców językowych przede wszystkim u ludzi znanych z dobrego posługiwania się polszczyzną (nie zaś — jak to zazwyczaj formułowano — po prostu w języku inteligencji).

Byłoby dobrze, gdyby głos członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego zaważył na sposobie traktowania kultury słowa w szkole, audycjach radiowych i telewizyjnych oraz w wydawnictwach popularyzujących tę dziedzinę humanistyki. Byłoby też dobrze, żeby on mógł rozbrzmiewać częściej i donośniej. Być może warunki ku temu stworzy powstająca obecnie Sekcja Kultury Słowa przy Wydziale I.

Jadwiga Puzynina

Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Przewodniczący: Jerzy Szacki (czł. zw.)

Sekretarz: Tadeusz Wasilewski (czł. zw.)